

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 10/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 46/2006 a jeho rozhodnutím z 19. júla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2007 doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 46/2006 a jeho rozhodnutím z 19. júla 2007 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že Osobitný kontrolný výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kontrolu činnosti Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „osobitný výbor“) 24. mája 2006 svojím rozhodnutím (č. k. OKVNBU-976-55/2006-R) zamietol odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „NBÚ“) z 22. decembra 2004 č. k. PB-6644-20/2003-Ž-12215.

Sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu osobitného výboru doručil 31. júla 2006 najvyššiemu súdu žalobu o jeho preskúmanie. V podanej žalobe sťažovateľ predovšetkým namietal nerešpektovanie právneho názoru vysloveného najvyšším súdom v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 46/2006 (sťažovateľ nesprávne uvádzal sp. zn. 4 SŽ 46/2005, pozn.), keď najvyšší súd uložil osobitnému výboru „*povinnosť vysporiadať sa námietskami uvedenými v žalobe, vrátane námietky porušenia základných ľudských práv*“ (i), nepreskúmateľnosť rozhodnutia osobitného výboru, ktorý len mechanicky prebral ustanovenia prvostupňového rozhodnutia, nevysporiadanie sa s tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní a súčasne spôsob jeho rozhodnutia, keď rozhodoval v jeden deň v desiatkach prípadoch na jedinom zasadnutí (ii), a zavedenie kolektívnej viny v súvislosti s vytýkanou jeho spoluprácou s ŠtB, ako aj rozpor zákonného znenia s medzinárodnými dohovormi (iii).

Najvyšší súd uznesením z 23. mája 2007 najskôr zamietol žiadosť sťažovateľa o oboznámenie sa s jeho bezpečnostným spisom a prerušil konanie do 30. júna 2007 z dôvodu rozhodnutia NBÚ o tejto žiadosti. NBÚ sťažovateľovi 4. júna 2007 oznámil, že v zmysle § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov mu nie je umožnené

nahliadnuť do bezpečnostného spisu, čo bolo umožnené jeho advokátovi, ktorý si ale nemohol z neho robiť odpisy ani výpisy.

Sťažovateľ 14. júna 2007 oznámil uvedenú skutočnosť najvyššiemu súdu a zároveň namietal kolíziu „ustanovenia § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. s právnym predpisom vyššej právnej sily - konkrétne s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právom vyjadriť sa k všetkým dôkazom“.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 SŽ 46/2006 19. júla 2007 žalobu sťažovateľa zamietol. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. októbra 2007.

Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal predovšetkým so skutočnosťami uvedenými v bode (i) a (ii) časti I (pozri už uvedené). Sťažovateľ je preto toho názoru, že „rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. 07. 2007 je arbitrárny a zjavne neodôvodnený“. V tomto ohľade poukázal sťažovateľ na rozhodnutie sp. zn. 6 SŽ 44/2006, ktorým najvyšší súd v inej veci zrušil rozhodnutie osobitného výboru pre jeho nepreskúmateľnosť a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Tým, že sťažovateľovi nebolo umožnené oboznámiť sa s obsahom spisu (jeho utajovanou prílohou), došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho práva na verejné prerokovanie veci a práva vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Právo sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom bolo porušené tak postupom NBÚ, osobitného výboru, ako aj postupom najvyššieho súdu, a to tým spôsobom, že sťažovateľ:

„a) sa nemohol oboznámiť s bezpečnostným spisom k svojej osobe, a preto sa ani nemohol brániť proti v spise uvádzaným tvrdeniam

b) sťažovateľ nemal možnosť poradiť sa so svojím advokátom v potrebnom rozsahu, pretože advokát nebol oprávnený mu oznámiť, aké skutočnosti sa v spise nachádzajú. Obrana, ktorú mohol použiť advokát na presadenie práv svojho klienta bolo zoslabená tým,

že nepoznal vyjadrenie sťažovateľa k skutočnostiam, ktoré tvoria súčasť súdneho spisu. Utajované skutočnosti, ktoré tvoria časť bezpečnostného spisu sú práve tými dôkazmi, na základe ktorých rozhodli tak správne orgány, ako aj Najvyšší súd SR o tom, že sťažovateľ nie je oprávnený oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami. Je preto právom sťažovateľa, aby sa k týmto dôkazom vyjadril...“

Sťažovateľ v závere navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo J. M. na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a právo na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu... v konaní pod spisovou značkou 4 Sž 46/2006.

Rozsudok Najvyššieho súdu... sp. zn. 4 Sž 46/2006 zo dňa 19. júla 2007 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR priznáva sa sťažovateľovi náhrada trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06).

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (mutatis mutandis I. ÚS 74/02, I. ÚS 236/03, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Ústavný súd v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že posúdenie akejkoľvek skutkovej a právnej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa voči žalovanému 2) a zastavil konanie voči žalovanému 1) okrem iného uviedol:

«... žalovaný 1) zamietol odvolanie žalobcu z 25. januára 2005 proti rozhodnutiu Národného bezpečnostného úradu... z 22. 12. 2004 s odôvodnením, že Výbor zo spisového materiálu zistil, že žalobca vedome spolupracoval s ustanovenými štruktúrami bývalej Štátnej bezpečnosti. Ako dôkazný prostriedok sa v bezpečnostnom spise NBÚ nachádza fotokópia zväzku, z ktorého vyplýva, že žalobca bol vedený v kategórii „A.“ pod registračným číslom... Súčasťou zväzku je aj vlastnoručne podpísaný Sľub, kde sa menovaný dobrovoľne zaviazal k spolupráci s Vojenskou kontrarozvedkou a zvolil si krycie meno „...“. ... výbor konštatoval, že NBÚ rozhodol správne o tom, že J. M. nemožno podľa § 14 ods. 1 zákona považovať za bezpečnostné spoľahlivú osobu, pretože vedome spolupracoval s ustanovenými štruktúrami bývalej Štátnej bezpečnosti, a teda nespĺňa predpoklad podľa § 10 ods. 1, písm. g) zákona, a taktiež úrad postupoval správne, ak po zistení tejto skutočnosti vydal o tom podľa § 26 ods. 2 zákona rozhodnutie .

Žalobca sa žalobou podanou na najvyššom súde dňa 1. 8. 2006 domáhal, aby súd napadnuté rozhodnutie žalovaného 1)... zo dňa 24. 5. 2006 v spojení s rozhodnutím Národného bezpečnostného úradu... z 22. 12. 2004 zrušil a vec vrátil žalovanému 2)

na ďalšie konanie. Uviedol, že jediným dôvodom, v ktorom vidí žalovaný 1) bezpečnostnú nespoľahlivosť žalobcu je výkon činnosti v bývalých štruktúrach Štátnej bezpečnosti... Žalobca nebol pracovne zaradený a ani aktívne nevykonával činnosť v štruktúrach bývalej ŠtB. Žalobca uviedol všetky jemu známe skutočnosti k svojmu kontaktu s Vojenskou kontrarozvedkou už pri bezpečnostnom pohovore. Žalobca popiera akúkoľvek spoluprácu s VKR a vyslovuje pochybnosť o pravosti jeho podpisu na Sľube k spolupráci s VKR. Zároveň žiada o preskúmanie podpisu znalcom z odboru písomnoznalectva. Žalovaný 1) vyslovil bezpečnostnú nespoľahlivosť žalobcu len na základe údajnej evidencie v zväzkoch VKR a vôbec neskúmal podmienku § 14 ods. 1 zákona - aktívny výkon činnosti. Overenie pravdovravnosti sa konalo pre žalobcu v čase mimoriadne stresujúcom, a to dva dni pred rozvodovým konaním s manželkou. Dané okolnosti spôsobili, že z výsledku overenia vyplývala nepravdovravnosť žalobcu.

Žalovaný 2) vo vyjadrení zo dňa 2. 11. 2006 k žalobe navrhol, aby súd žalobu zamietol. Uviedol, že spisový materiál obsahuje dôkazy o tom, že žalobca spolupracoval s ustanovenými štruktúrami bývalej Štátnej bezpečnosti. Ako dôkazný prostriedok sa v bezpečnostnom spise nachádza kópia spisového zväzku č... Spis obsahuje okrem iného návrh na získanie žalobcu k spolupráci s Vojenskou kontrarozvedkou zo dňa 5. 12. 1987, v ktorom sú vymedzené úlohy žalobcu. Ďalej obsahuje sľub žalobcu zo dňa 8. 12. 1987, v ktorom sa žalobca dobrovoľne a na základe vlastného presvedčenia zaviazal k spolupráci s vojenskou kontrarozvedkou a k tomu, že pri tejto práci bude používať krycie meno... Spis obsahuje aj záverečnú správu, v ktorej sa okrem iného uvádza, že žalobca bol počas trvania spolupráce využitý predovšetkým k previerke vojakov základnej služby, konkrétne k jednotlivým osobám, v priebehu spolupráce poskytol aj dve vlastnoručne písané správy, vzťah žalobcu k spolupráci s Vojenskou kontrarozvedkou bol celkovo kladný, na schôdzky sa dostavoval prevažne podľa dohovoru. Z dôkazov zhromaždených v spise teda vyplýva, že žalobca vedel, že bol kontaktovaný zložkou Štátnej bezpečnosti a prejavil svoju vôľu konať tým, že dobrovoľne s ňou podpísal sľub o spolupráci a poskytoval jej informácie okrem iného, aj o konkrétnych osobách...

Najvyšší súd... preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného 1) v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a podľa § 250j ods. 1 O. s. p. žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade

so zákonom...

Najvyšší súd konštatuje, že skutočnosť, že žalobca vedome spolupracoval so štruktúrami bývalej Štátnej bezpečnosti... vyplýva z viacerých listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou bezpečnostného spisu, na ktoré dôkazy opätovne poukázal žalovaný 2) vo vyjadrení k žalobe. Skutočnosť, že ide súhrn dôkazov, ktoré sa navzájom dopĺňajú zoslabuje námietky žalobcu voči pravosti jeho podpisu na sľube k spolupráci. Žalobcove námietky uvedené v žalobe, že nešlo o aktívny výkon činnosti sú pre túto kategóriu osôb právne irelevantné, pretože aktívna činnosť je zákonným znakom osôb pracovne zaradených v ustanovených štruktúrach ŠtB. Overenie pravdovravnosti nemôže vylúčiť existenciu listinných dôkazov o vedomej spolupráci žalobcu s ŠtB. Najvyšší súd konštatuje, že nezistil porušenie zákona napadnutým rozhodnutím. Skutkový stav zodpovedá aplikácii ust. § 14 ods. 1 zákona...»

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť v namietanej časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyvodzuje sťažovateľ zo skutočnosti, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal predovšetkým so skutočnosťami uvedenými v bode (i) a (ii) časti I (pozri už uvedené). Sťažovateľ preto zastáva názor, že „rozsudok Najvyššieho súdu... je arbitrárny a zjavne neodôvodnený“.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd

nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej poznamenáva, že na interpretáciu zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušných ustanovení procesného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku) je zásadne príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie zákonnosti rozhodnutia osobitného výboru (a predtým NBÚ) zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje.

K sťažovateľovej argumentácii, že napadnuté rozhodnutie neodráža súdnu prax najvyššieho súdu, pretože existujú aj opačné rozhodnutia, ústavný súd podotýka, že z ústavnej kompetencie súdov interpretovať a aplikovať zákony vyplýva aj ich oprávnenie dopĺňať a rozvíjať existujúcu judikatúru týkajúcu sa relevantných právnych otázok v prerokovaných veciach. Prípadné odchýlenie sa súdu od existujúcej skoršej judikatúry v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci. Nemožno však namietat' proti tomu, aby judikatúra súdov v konkrétnych prípadoch upresňovala a dopĺňala objasňovanie obsahu a zmyslu zákona vrátane prispôsobovania aplikačnej praxe novým okolnostiam

za podmienky, že ich zohľadnenie možno rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnej normy aplikovanej na konkrétny prípad (IV. ÚS 267/05, III. ÚS 284/05).

V nadväznosti na to považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01). Preto ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa zdôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je zjavné, že tento sa zaoberal námietkami sťažovateľa, na ktoré poukázal v žalobe (toto tvorí aj zákonom vymedzený predmet súdneho prieskumu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nezistil, že by závery najvyššieho súdu v označenej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s článkami ústavy a dohovoru, ktoré označil sťažovateľ.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a to práva na to, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. K porušeniu tohto základného práva malo dôjsť podľa sťažovateľa tým, že najvyšší súd (ani NBÚ a osobitný výbor) nedal možnosť sťažovateľovi oboznámiť sa a vyjadriť sa k predkladaným dôkazom zo strany NBÚ. Sťažovateľovi bolo podľa jeho tvrdenia odopreté právo na oboznámenie sa s dôkazmi NBÚ, pretože nemohol nahliadnuť do spisu (jeho utajenej časti), a tým sa ani nemohol vyjadriť ku všetkým dôkazom na samotnom pojednávaní. Uvedené tvorilo podstatu námietok sťažovateľa v rámci podanej sťažnosti.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Sťažnosť v tejto časti smeruje proti postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ 46/2006 a jeho rozhodnutiu z 19. júla 2007.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh ústavný súd zistil, že žiadosťou sťažovateľa (jeho právneho zástupcu), aby sa sťažovateľ mohol oboznámiť s utajenou prílohou spisu sa najvyšší súd kvalifikovaným spôsobom zaoberal už v rámci svojho

uznesenia (sp. zn. 4 SŽ 46/2006) z 23. mája 2007. V tomto uznesení najvyšší súd jednak zamietol návrh žalobcu (sťažovateľa) na udelenie súhlasu súdom k oboznámeniu sa s jeho bezpečnostným spisom a jednak prerušil konanie do 30. júna 2007 a zaslal bezpečnostný spis NBÚ, aby on ako oprávnený subjekt rozhodol o tejto žiadosti sťažovateľa. NBÚ listom zo 4. júna 2007 (doručeným 12. júna 2007) sťažovateľovi oznámil, že mu nie je možné „umožniť nahliadnutie do bezpečnostného spisu, nakoľko nie ste osobou taxatívne uvedenou v § 35 ods. 3 zákona“. Uvedenú skutočnosť právny zástupca sťažovateľa listom zo 14. júna 2007 oznámil najvyššiemu súdu.

Lehota na podanie sťažnosti v tejto časti (namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy) začala plynúť doručením uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 46/2006 z 23. mája 2007 strane sťažovateľa, najneskôr však doručením odpovede NBÚ sťažovateľovi (12. júna 2007), pričom sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 12. decembra 2007, t. j. dávno po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 5 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

Nad rámec dôvodov už uvedených ústavný súd dodáva, že obsahom čl. 48 ods. 2 ústavy je tiež právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, t. j. namietat' porušenie tohto základného práva prichádza do úvahy podľa názoru ústavného súdu len v tých prípadoch, ak ide o vykonávanie dôkazov tým súdom, ktorý sa porušenia už uvedeného základného práva mal dopustiť. V danom prípade sa mal dopustiť porušenia základného práva sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom najvyšší súd. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 46/2006 z 19. júla 2007 však vyplynulo, že najvyšší súd dokazovanie nevykonával [*„preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného 1) v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a podľa § 250j ods. 1 O. s. p. žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom“*]. Je teda zrejmé, že najvyšší súd nepovažoval za potrebné vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy

Občianskeho súdneho poriadku, tak ako to umožňuje § 250i ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (k podobným záverom dospel ústavný súd už vo veci sp. zn. II. ÚS 85/03).

3. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2009